

Vlc. m. Tjinkul ne vjeruje skolstvu na hrvatskom jeziku !

miercuri, 26 septembrie 2012

{xtypo_quote}Za vrijeme obilaska predsjednika Ive Josipovića, u karakrševskim selima Lupak, Klokoti i Ravnik nalazio se i jedan reporter HRT-a, koji je iz Hrvatske doputovao pratiti ovaj događaj.

U svom spremljenom materijalu za Hrvatski radio stoji i jedan intervju s našim lupalakim veleasnim Marijanom Tjinkulom.

Jedan znatni dio razgovora posvećen je problemu njegovanja hrvatskog jezika u našim kolama i vrtima. Iz navedenog teksta proizlazi da je katolička crkva tijekom godina, po mišljenju vl. Tjinkula, imala najveću ulogu u sačuvanju hrvatskog jezika i oživljavanju hrvatskog duha u Karakrševaka i da je u novije vrijeme tome pripomogla desetorica poslanih u itelja iz matine nam Hrvatske. U nastavku govori o prodiru rumunjskih riječi u naš stari hrvatski govor, fenomen koji djeluje i za vrijeme austro-ugarske kolonizacije – ovoga puta s njemačkim i maarskim jezicima utjecajima.

Ako sve do sada biva jasno ono što se htjelo reći, u nastavku razgovora konfuzija, nažalost, preuzima glavnu riječ. Unato tome što se, na prvi pogled, žali što sve naše i rabimo rumunjske riječi umjesto hrvatskih, vl. Tjinkul protivi i kolima na hrvatskom jeziku. Argument koji stoji iza tog protivljenja jest neadaptacija u enika ovih kola u daljnjem nastavnom procesu na rumunjskom jeziku. Kao takvo, budući da od malih nogu u imo unutar naše obitelji jedino naš "stari" hrvatski jezik, mora se, odnosno od vrtića pa nadalje, u itelju isključivo na rumunjskom jeziku. Zašto se mora po etici od samog vrtića? Zato što budući im u iteljima "je dosta teško na početku kole, djeci da mogu objašnjavati, da ih mogu u itelju sve materije, sve predmete na rumunjskom jeziku, ne?" – objašnjava retoričkim pitanjem naš sveenik.

Ali, zašto moraju biti svi predmeti na rumunjskom jeziku, ili pak na hrvatskom jeziku? Ne bi lakše bilo našim djecama ako bi u kolima postupno napravili prijelaz od našeg starog govora prema standardnom hrvatskom jeziku i u isto vrijeme upoznali i rumunjski standardni jezik? To je oduvijek bila i pozicija Zajedništva Hrvata što se kolstva tiče: uvesti dvojezični nastavni sustav predavanja u sve naše kole. Na taj način naša bi djeca nesputano mogli u itelju na rumunjskom jeziku sve predmete važne za daljnje pohađanje viših školskih ustanova u Rumunjskoj, a s druge strane usavršavali bi i naš maternji hrvatski jezik. Tek onda bi "kurent" možda postala "struja"...

Zato, ali i zbog drugih važnih razloga, borili smo se toli-ko godina za opstanak ravnokog gimnazijalnog ciklusa, kojeg smo s tolikom zanosom nazivali "dvojezični", iako to službeno nije nikada bilo potvrđeno... ali ni službeno poređeno! Od svih karakrševskih sela, Ravniku je tada najviše bila potrebna dvojezična nastava u kolima. U Ravniku, u običnom karakrševskom govoru koriste se rumunjske riječi i rumunjske tvorenice u vealarmantnom ritmu i pitanje je samo vremena kada će ovo selo postati drugo Jabal i u pogledu jezika izražavanja. Unato tome, tamošnja se kola zatvorila... Danas, novi rumunjski zakon obrazovanja više ne dopušta dvojezični sustav u nastavnom procesu; nacionalne manjine mogu odabrati između integralne nastave na rumunjskom jeziku ili nastave na maternjem jeziku. Izgleda da je taj zakon po volji lupalakome sveeniku, koji se od samoga početka stavlja na stranu rumunjske nastave, jer ako bi ona bila na hrvatskom: "onda bi djeca bila isključena, da ne mogu nikuda i: ni na fakultete, ni u gimnaziju, nikuda";

U svom izlaganju, vi . Tjinkul spominje i postoje u dvojezi nu gimnaziju iz Karaševa za koju tvrdi da je samo nazivom dvojezi na, a da predavanja su u biti na rumunjskom jeziku. Za nju dalje tvrdi da ima najslabiji u enici jer nema konkurencije (!?). Sada sam u totalnoj zabludi! Pa, sami tvrdite da je na toj gimnaziji nastava na rumunjskom jeziku, a ipak su u enici najbolji – zna i da nije ovo najbolje riješenje za naše u enike, ne? Crkva, iako joj dugujemo puno u o uvanju našeg hrvatskog jezika, danas nema više snage da ga sama štiti od sve žestokih napada novorumunjskih tvorenica. Crkva ne može sama sprijeiti daljnju degradaciju našeg govora jer u svom arsenalu ne posjeduje ono banalno, ali efikasno oružje zvano "gramatika".

Problemi vezani za kolstvo u našim prostorima nisu neznatni i stalno nam se neki novi javljaju. Da bismo ih riješili u našu korist, radi opstajanja naše identiteta, moramo svi imati sli an pogled na budućnost. Ne budemo imali to u vidu, sav trud nekadašnjih svećenika i profesora uložen u o uvanju hrvatskog jezika postat će uzaludan.

Daniel Lucacela